

Andreas Carlgren
Miljöministern

Maria Ågren
Generaldirektör
Naturvårdsverket

Angående hotande neddragning av åtgärdsprogramsvksamheten i Sverige

Vi fyra ideella naturföreningar representerar med våra tiotusentals medlemmar i Sverige större delen av landets samlade kompetens om växt- och djurarter inom våra respektive arbetsfält. Vi ser med stark oro på de diskussioner som förts under hösten kring planerade neddragningar av åtgärdsprogramsvksamheten i Sverige. Vi vill med denna skrivelse poängtera hur stor vikt vi bedömer att denna verksamhet har för svensk naturvård.

När åtgärdsprogramsvksamheten startade i Sverige fick vi för första gången ett arbetssätt som siktade in sig på både biotoper (habitat) och arter. Områdesskyddsarbetet är viktigt och grunden för hela naturvårdsarbetet men arbetssättet med åtgärdsprogram kompletterar reservatsarbetet utanför skyddade områden och i biotoper som inte täcks in genom områdesskyddsverksamheten.

Rio-konventionen och det 16:e miljömålet betonar vikten av att arbeta med biologisk mångfald och hotade arter. Trots detta utrotas arter i allt snabbare takt även i Sverige. Inför 2010 planeras också manifestationer kring "Biologiska mångfaldsåret". Att i detta läge drastiskt minska den satsning som visat sig så framgångsrik känns felaktigt.

Åtgärdsprogramsvksamheten har som ingen annan naturvårdsgren nått ut i landskapet, till markägare och brukare som reagerat mycket positivt på detta engagemang från myndigheternas sida. Det finns en lättförklarad koppling mellan arter som riskerar utrotning och konkreta åtgärder i det område som arterna finns. Många av åtgärderna har kunnat utföras av lokala lantbrukare och entreprenörer som därmed både fått inkomster och en ökad förståelse för naturvårdsfrågor. Åtgärdsprogrammen har skapat både goodwill och arbetstillfällen.

Vid den nyligen genomförda naturvårdskonferensen i Nässjö där ovanstående föreningar var värdar, framkom vid flertalet anföranden hur stor betydelse åtgärdsprogramsvksamheten haft för svensk naturvård i synnerhet om hänsyn tas till den korta tid det pågått. Det står redan klart att det 16:e miljömålet inte uppnås. Utan åtgärdsprogram skulle Sverige redan ha förlorat arter och i ännu större utsträckning fjärrat sig från det 16:e miljömålet "Ett rikt växt- och djurliv".

Det finns ett stort antal arter och biotoper, som i princip aldrig berörs av traditionellt naturvårdsarbete som oftast bedrivs i stora kampanjer och med särskilda satsningar under vissa perioder som t ex ängs- och hagmarker och skogsskydd. Exempel på viktiga men försummade biotoper och arter där åtgärdsprogram fyller en viktig funktion är rikkärr, öppna sand- och grusmarker, småbiotoper och andra viktiga livsmiljöer för hotade arter. Här handlar det också om att förbättra status för arter och biotoper i Natura 2000, som är högst otillfredsställande.

Vi hoppas och tror att det är möjligt att omvärdera åtgärdsprogramsvksamheten och i framtiden låta åtgärdsprogram bli den naturliga och viktiga del av svenskt naturvårdsarbete som de faktiskt redan är idag.

Med vänlig hälsning

Sveriges Ornitologiska Förening
Lars Lindell
Ordförande

Svenska Botaniska Föreningen
Margareta Edqvist
Ordförande

Sveriges Entomologiska Förening
Hans Karlsson
Ordförande

Sveriges Mykologiska Förening
Kerstin Bergelin
Ordförande